

STVARANJE JUGOSLAVIJE 1918.
I TALIJANSKA OKUPACIJA
1918-1923.

Narodni muzej — Odjel revolucije, Zadar
Historijski arhiv, Zadar

Zadar, prosinac 1988.

NARODNI MUZEJ - ZILINA

Očisl. DO KUMENTACE

Br. B-158

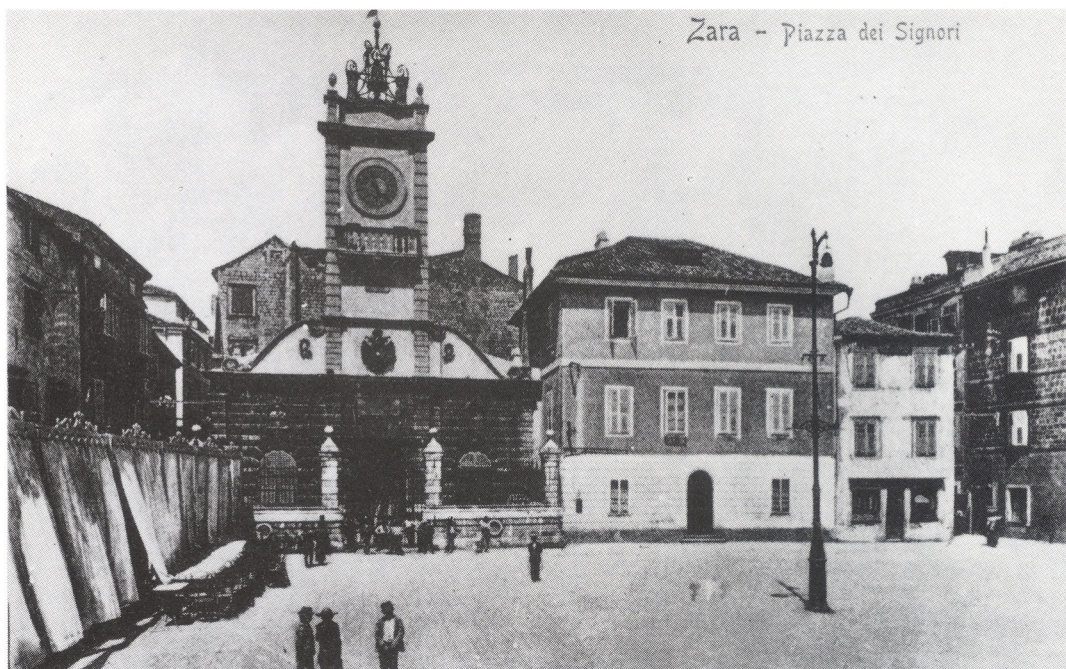
»Stvaranje jedinstvene jugoslavenske države rezultat je vjekovne oslobodilačke borbe jugoslavenskih naroda i težnje progresivnih i oslobodilačkih pokreta i umova na jugoslavenskom tlu. U toj državi stvorena je Komunistička partija Jugoslavije i objedinjen revolucionarni radnički pokret, čime je izvršena priprema za socijalističku revoluciju. Stvaranje Jugoslavije 1918. godine bila je historijska pretpostavka nastanka nove, socijalističke Jugoslavije. Josip Broz Tito je na Petom kongresu (jula 1948. godine) pozitivno ocijenio stvaranje jedinstvene države. Takav odnos KPJ vidi se iz partijskih proglašenja 1941. godine kojima se narod pozivao u oslobodilačku borbu da ne dozvoli rasparčavanje Jugoslavije«.

(Savezna konferencija SSRNJ, Kalendar godišnjica značajnih događaja i ličnosti 1986-200, Beograd, 1987).

Organizatori — Odjel revolucije Narodnog muzeja u Zadru i Historijski arhiv u Zadru — pridružuju se ovom svojom izložbom kao skromnim prilogom u obilježavanju stvaranja jedinstvene jugoslavenske države 1918. i prve talijanske okupacije Dalmacije 1918-1923. kojom je prilikom slobodarski narod Dalmacije bio jedinstven protiv talijanskog okupatora i potvrdio želju da živi u jedinstvenoj jugoslavenskoj državi, demokratskoj i slobodnoj zajednici.

Ovom izložbom organizator želi podstaknuti interes za daljnja znanstvena istraživanja. Najširem krugu građana na ovaj su način date osnovne informacije.

Zadar, Narodni trg

Hrvatski sokol u Arbanasima, Zadar

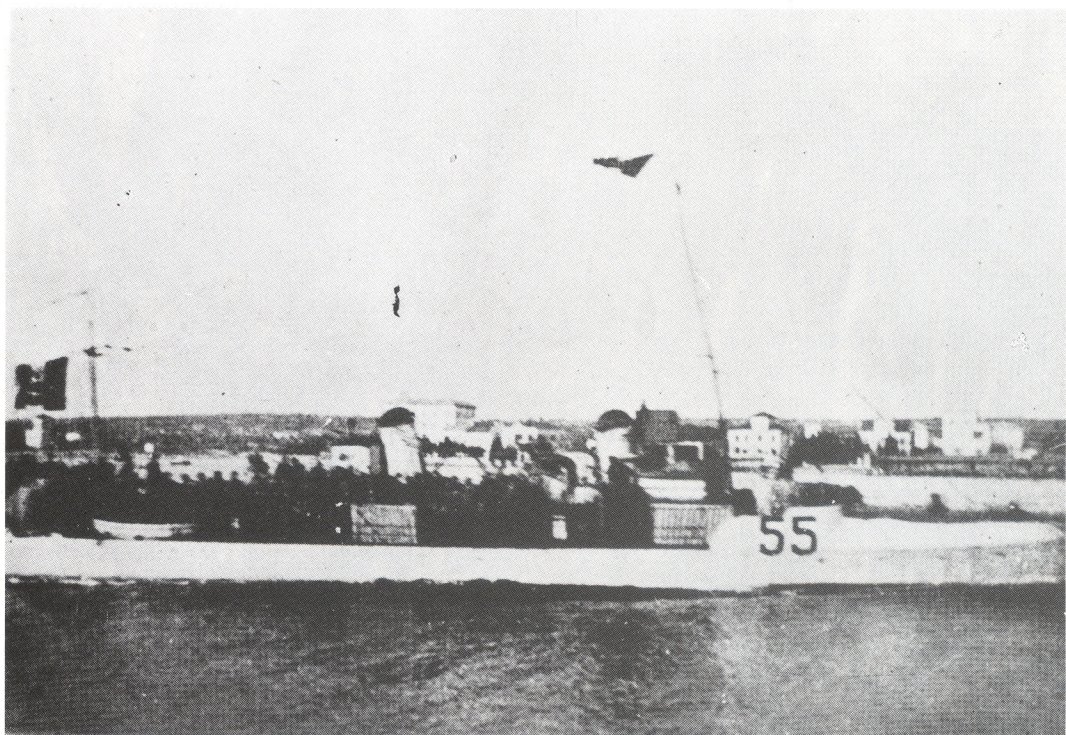
Skidanje amblema Austro-Ugarske s tornja Vele straže u Zadru, 30. X. 1918.

Narodna garda Mjesnog vijeća SHS u Zadru

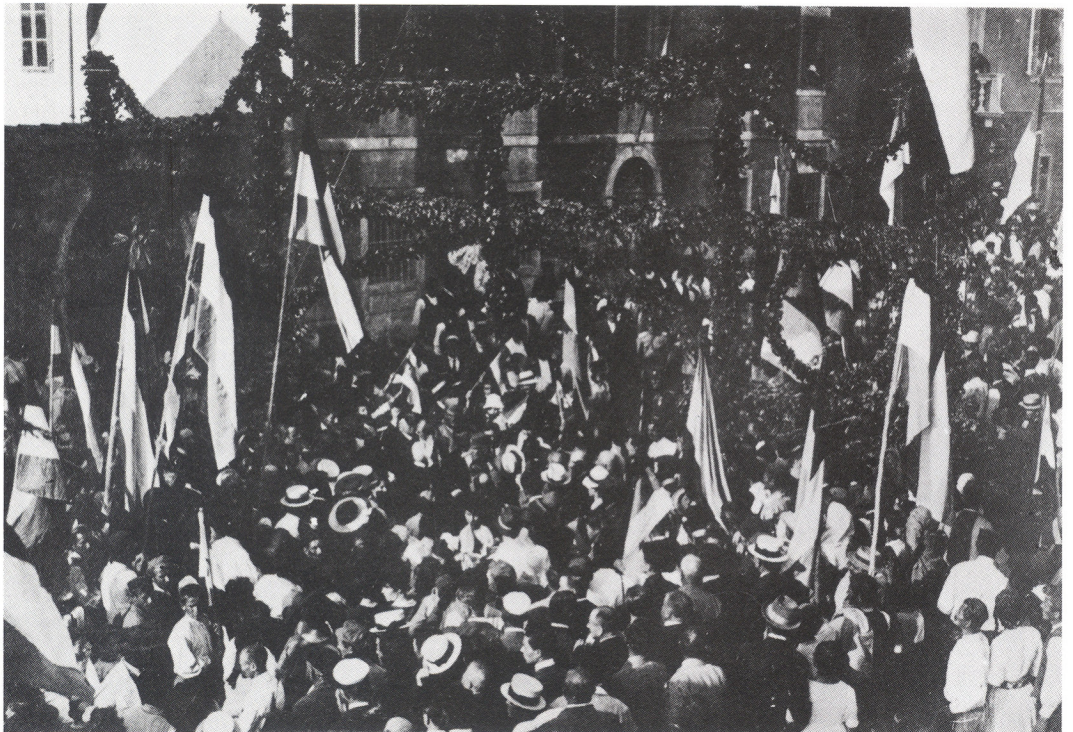
Gradonačelnik L. Ziliotto s gradskim ocima na Narodnom trgu u Zadru, 31. X. 1918.

Talijanska torpiljerka »55« uplovljava u zadarsku luku, 4. XI. 1918.

Svečanosti u Benkovcu u povodu dolaska jugoslavenske vojske, lipanj 1921.

KATALOG

1. Uvodni tekst
2. Karta: talijanska okupacija Dalmacije 1918-1923. s prikazom triju okupacionih zona
3. Londonski tajni ugovor zaključen 26. IV. 1915. između sila Trojnog sporazuma (Velika Britanija, Francuska, Rusija) i Italije
4. Majska deklaracija podnesena 30. V. 1917. u bečkom Carevinskom vijeću — programski zahtjev jugoslavenskih poslanika iz Slovenije, Istre i Dalmacije okupljenih u Jugoslavenskom klubu
5. Krfska deklaracija, sporazum zaključen 20. VII. 1917. između Srpske vlade i Jugoslavenskog odbora u Londonu o stvaranju i budućem uređenju Države Srba, Hrvata i Slovenaca
6. Skidanje austro-ugarskog grba s tornja Vele straže 30. X. 1918.
7. Postavljanje zastava na toranj Vele straže 30. X. 1918.
8. Članovi Narodne garde Mjesnog vijeća Slovenaca, Hrvata i Srba u Zadru 1918.
9. Grupa jugoslavenskih dobrovoljaca, većinom iz Dalmacije, u Solunu i pukovnik Turudija
10. Panorama Zadra
11. Zadar, Narodni trg s pogledom na općinsku zgradu
12. Zadar, Zeleni trg s pogledom prema moru
13. Članovi Hrvatskog sokola u Arbanasima, Zadar
14. Dalmatinski Sokolovi u Zadru 1911.
15. Talijanska torpiljarka »55« uplovljava u zadarsku luku 4. XI. 1918.
16. Doček torpiljarke »55« na Radničkoj obali 4. XI. 1918.
17. Gradonačelnik Luigi Ziliotto s gradskim ocima na Narodnom trgu u Zadru 31. X. 1918.
18. Proglas gradonačelnika L. Ziliotta od 5. XI. 1918.
- 19, 20, 21, 22, 23, 24. Svečanosti u Benkovcu u povodu dolaska Jugoslavenske vojske 13. VI. 1921 — čime je proslavljeno oslobođenje od talijanske okupacije i priključenje Kraljevini Jugoslaviji
25. List »Borba« broj 1, god. I, od 19. II. 1922, koju je kao pretplatnik dobio Vlado pok. Vice Nikpalj iz Arbanasa u Zadru, s još 5 pretplatnika.
26. Primjerci letaka koji su u ljetu 1918. šireni među vojnicima Austro-Ugarske u Zadru: »Jugoslavija«, »Njegovoj ekselenciji maršala Svetozaru Borojeviću od Bojne«, »Magyar katonák«!
27. Dokument Jugoslavenskog akademskog kluba u Zadru, od 11. IV. 1918.
28. Knjiga zapisnika Društva »Janez Krek« u Zadru, od 28. X. 1918, s popisom članova na dan 7. III. 1920.
29. Članska karta Jugoslavenske čitaonice u Velom lžu na ime Cvitanović Luka pok. Tome, od 1. XII. 1918.
30. »Avvisatore Dalmato«, godina 1919.
31. »Branik«, godina 1919, br. 54, 59-6, 60
32. »Narodni list«, godina 1918, br. 22, 50
33. »Dalmatinski glasnik«, godina 1918, br. 4, 7, 8, 9, 10, 15; godina 1919, br. 2, 3, 12; godina 1920, br. 47
34. Štampe, godina 1918, 6. XI. (predaja oružja), 29. XI. (predaja oružja), 8. XII. (prijava najbližoj vojnoj talijanskoj oblasti), 22. XII. 25. XII. 28. XII; godina 1919, 9. XI. 3. VII. 4. XI. 19. VII.
35. Spisi Civilnog komesarijata za 1918. godinu
36. Spisi Jugoslavenskog konzulata u Zadru (o postavljenju konzula)
37. Spisi Jugoslavenskog konzulata u Zadru za 1922. godinu

38. Atlas svjetskog rata, 1918.
39. Propagandni materijal Jugoslavenskog odbora, godine 1915-1919.
40. Štampe, godina 1908. (Proglas Socijalističke stranke u Dalmaciji), godina 1911. (Odbor Socijalno-demokratske stranke u Dalmaciji), godina 1913. (Laboratori)
41. »Naš list«, godina 1921, br. 51
42. »Naš list«, godina 1920, br. 4, 6, 7, 8, 10, 11, 13, 18, 28, 33, 34.
43. »Naš list«, godina 1919, br. 1
44. Antun Kisić, Malo zadarske kronike, godine 1919-1920.
45. »Novi list«, godina 1921, br. 205, 214, 215
46. »Novi list«, godina 1922, br. 309
42. Rapalski ugovor, iz arhiva Konzulata Kraljevine SHS u Zadru
48. Karta s prikazom imperijalističkih pretenzija Italije na jugoslavensku jadransku obalu i otoke, tiskana u Milanu nakon ugovora u Rapallu, 1922.
49. »Novo doba«, Split, godina 1918, br. 144, 145, 146, 147, 149, 150, 151, 152, 155, 156, 157, 158, 160, 168, 171, 173, 174, 175, 178, 179, 182, 188, 191, 192, 194, 198, 199
50. »Novo doba« godina 1919, br. 9, 10, 13, 17, 21, 27, 32, 69, 74, 78, 88, 111, 139, 189, 207
51. »Novo doba«, Split, godina 1920, br. 11, 12, 13, 14, 64, izvanredno izdanje od 11. XI. 1920, br. 273, 274, 281
52. »Novo doba«, Split, godina 1921, br. 20, 28, 33, 49, 60, 65, 66, 75, 76, 77, 78, 81, 82, 86, 99, 104, 107, 132, 133, 135
53. »Novo doba«, Split, godina 1922, br. 4
54. »Novo doba«, Split, godina 1923, br. 59, 61, 62, 63, 64, 77
55. »Narodni list«, Zadar, godina 1918, br. 51, vanredno izdanje 3. XI. 1918, br. 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58
56. Likovni zapisi kojima su umjetnici izrazili težnju za stvaranje Jugoslavije: F. S. Drioli, B. Dešković, M. Rački, I. Meštrović

Napomena

Izložena građa vlasništvo je: Narodnog muzeja u Zadru, pod. r. br. 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29; Historijskog arhiva u Zadru pod r.br. 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48; Naučne biblioteke u Zadru pod r. br. 49, 50, 51, 52, 53, 54 i 55.

Plan i postava izložbe, kataloški podaci i legende: Valentin Uranija, Šime Pavić i Frane Ivković.

Likovna suradnja, izrada karte i povećanje fotografija: Antun Travirka
 Za izdavača: Valentin Uranija
 i Šime Pavić

Naklada: 300 primjeraka

Tisak: »Narodni list«, Zadar, 1988.

